

prima instanță: Judecătoria Criuleni
Judecător: A. Cazacliu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Cimpoi, I. Secieru, N. Vascan

ÎN C H E I E R E

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu și Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Rebeja Ivan,
în cauza civilă la cererea depusă de Rebeja Ivan, persoană interesată
Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”,
privind constatarea dreptului de proprietate asupra mijlocului de transport,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, prin care a
fost admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor
Informaționale de Stat „Registru” și casată hotărârea Judecătoria Criuleni din 2
august 2016, pronunțând o hotărâre de respingere a cererii,

c o n s t a t ă :

La 12 mai 2016, Rebeja Ivan a depus o cerere, privind constatarea dreptului
de proprietate asupra mijlocului de transport.

În motivarea cererii, petiționarul a indicat că împreună cu familia sa, în
special cu ginerele, Gore Ion, conduc o gospodărie agricolă. Astfel, în anul 2009, au
adunat bani pentru procurarea unui camion de transportare a mărfurilor, fiind
necesar de mult timp pentru activitatea lor. În atare situație, la începutul lunii mai,
anul 2009, Gore Ion a identificat un camion de model „Mercedes 313 CDI”, expus
spre vânzare la piața de automobile „Pruncul”, la un preț de 16 500 euro.

Prin urmare, Rebeja Ivan a susținut că, la 11 mai 2009, a înregistrat camionul
de model „Mercedes 313 CDI”, cu nr. de înmatriculare CR AQ 737, anul producerii
2007 de culoare albastru, numărul caroseriei WBD9062331N370437, numărul
motorului 61198651483721, pe numele său, deoarece acesta a fost procurat din

banii săi. Camionul a fost înscris la Biroul de înmatriculare Orhei, la propunerea vânzătorului, deoarece ultimul locuia în Orhei.

În continuare, petiționarul a explicat că, din anul 2009 până în 2011, împreună cu Gore Ion, s-au folosit de camion, de nenumărate ori, fiind verificat de poliția rutieră, iar în fiecare an a trecut testarea tehnică și niciodată nu au apărut întrebări sau suspiciuni privitor la actele camionului și la identitatea acestuia.

În același context, Rebeja Ivan a notat că, în anul 2011, a decis să vândă camionul, din cauza uzării acestuia. Așadar, la 29 noiembrie 2011, ginerele său, Gore Ion, a găsit un cumpărător, iar când au solicitat înmatricularea lui după potențialul proprietar, a fost constatată falsificarea numărului de caroserie. În mod corespunzător, automobilul de referință a fost verificat la Biroul Național Central Interpol, iar, conform informațiilor prezentate, acesta nu figurează ca un bun furat în țările membre ale OIPC Interpol.

Respectiv, conform încheierii Comisariatului de poliție Botanica pe materialul nr. 152 din 29 noiembrie 2011, a fost refuzată pornirea urmăririi penale în privința lui Gore Ion în privința camionului menționat mai sus, deoarece nu a avut nicio atribuție la falsificarea identității. În cele de urmă, a fost întors pașaportul tehnic, însă, deși utilizează automobilul din anul 2011 până în prezent, sunt în imposibilitate să-l înstrăineze.

Rebeja Ivan a precizat că a depus o cerere către Biroul de înregistrare Orhei, privind eliberarea copieii dosarului de înregistrare primară a camionului, inclusiv și copia contractului de vânzare-cumpărare. Cu toate acestea, i-a fost comunicat că arhiva se nimicește peste 5 ani de la înregistrare, fiind imposibil de a stabili datele vânzătorului.

Solicită Rebeja Ivan, constatarea faptului că este cumpărător de bună – credință al camionului de model „Mercedes 313 CDI”, cu nr. de înmatriculare CR AQ 737, anul producerii 2007 de culoare albastru, numărul caroseriei WBD9062331N370437, numărul motorului 61198651483721, pe care l-a procurat la 11 mai 2009 (f. d. 3).

La 1 iulie 2016, Judecătoria Criuleni a introdus, din oficiu, persoana interesată Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” (f. d. 27, *pe verso*).

Pe parcursul examinării cauzei, persoana interesată „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” Î. S. a formulat un demers, cu privire la scoaterea cererii de pe rol, invocând că recunoașterea unui drept constituie o metodă de apărare a dreptului persoanei, care se soluționează în procedură contencioasă (f. d. 36 – 37).

La 2 august 2016, prin încheiere protocolară, instanța de fond a respins demersul indicat mai sus ca neîntemeiat (f. d. 41, *pe verso*).

Prin hotărârea Judecătorei Criuleni din 2 august 2016, a fost admisă cererea lui Rebeja Ivan, fiind constatat dreptul de proprietate a acestuia asupra camionului de model „Mercedes 313 CDI”, cu nr. de înmatriculare CR AQ 737, anul producerii 2007 de culoare albastru, numărul caroseriei WBD9062331N370437, numărul motorului 61198651483721, în baza certificatului de înmatriculare nr. 98400846 din 11 iunie 2009 (f. d. 42, 50 - 51).

La 21 decembrie 2016, instanța de fond a dispus corectarea erorilor din propria hotărâre judecătorească, în partea codului personal al reclamantului și numărului de înregistrare a automobilului (f. d. 82).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, a fost admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și casată hotărârea Judecătorei Criuleni din 2 august 2016, pronunțând o hotărâre de respingere a cererii petiționarului Rebeja Ivan ca neîntemeiată (f. d. 97).

La adoptarea soluției, instanța de apel a constatat că prima instanță a aplicat greșit prevederile art. 281 alin. (2) lit. h) și n) din Codul de procedură civilă, deoarece instanța de judecată nu poate stabili în procedură specială dreptului de proprietate în privința unui bun mobil (camion). Or dreptul de proprietate poate fi recunoscut sau dobândit prin act juridic sau hotărâre judecătorească, în rezultatul examinării unei cereri de chemare în judecată în procedură contencioasă.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel s-a călăuzit de art. 279 alin. (1) lit. a), 281 alin. (1), (2) lit. h), n) din Codul de procedură civilă.

La 9 martie 2017, Curtea de Apel Chișinău le-a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 21 februarie 2017 (f. d. 104)

La 17 mai 2017, dl Rebeja Ivan a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii Judecătorei Criuleni din 2 august 2016.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a opinat că instanța de apel nu a aplicat art. 307 din Codul civil, care trebuia să fie aplicat în speță, întrucât posedă cu bună – credință camionul de model „Mercedes 313 CDI” din anul 2009 până în prezent.

În dezvoltarea motivelor de recurs, Rebeja Ivan a pretins că instanța de apel a interpretat eronat art. 281 alin. (1) și 282 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă. Prin urmare, recurentul a invocat că, în cazul în care instanța de apel a identificat un litigiu ce ține de competența instanțelor judecătorești, urma să scoată de pe rol cererea petiționarului. Însă, contrar acestor circumstanțe, instanța nu a identificat nici un litigiu de acest gen și a examinat în fond cauza civilă intentată la cererea acestuia.

În concluzie, acesta a sugerat că unica modalitate de recunoaștere a dreptului de proprietate asupra mijlocului de transport poate avea loc doar prin constatarea acestui fapt de către instanța de judecată.

La 6 iunie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” Î. S., informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 117)

La 6 iulie 2017, intimatul a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia, cu menținerea în vigoare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 (f. d. 119 - 123).

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Rebeja Ivan este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei, rezultă că decizia integrală a instanței de apel din 21 februarie 2017 a fost expediată în adresa părților la 9 martie 2017 (f. d. 104), însă nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. De fapt, deși recurentul invocă că a primit copia de pe decizia contestată la 16 aprilie 2017, nu a reușit să probeze primirea corespondenței la adresa acestuia. Astfel, în lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu poate constata cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată.

În atare circumstanțe și pentru a nu admite o ingerință în dreptul de acces liber la justiție, instanța de judecată consideră că recursul declarat de Rebeja Ivan este depus în termenul prevăzut mai sus.

Din considerentele prezentate mai sus, instanța conchide că cererea de recurs nu poate fi respinsă ca inadmisibilă în baza temeiurilor prevăzute de art. 433 lit. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, dar și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac

ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța observă că cererea de recurs declarată de către dl Rebeja Ivan este întemeiată, în drept, pe art. 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, de art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului, rezumate mai sus, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei.

Totuși, din analiza conținutului cererii de recurs, reiese în mod cert că Rebeja Ivan nu a demonstrat și nu a arătat motivele nelegalității deciziei instanței de apel, ci

se mulțumește să afirme abstract că instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea, fără nici o observație pertinentă speței.

În baza celor prezentate, completul Colegiului consideră că Rebeja Ivan nu a adus suficiente argumente cu privire încălcările comise de instanța de apel, pe care le-ar fi considerat esențiale și ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. Prin urmare, temeiurile invocate nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Rebeja Ivan a formulat prezenta cerere după ce a beneficiat de o procedură contradictorie pe fond și a avut posibilitatea de a fi audiat de o primă instanță și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate a normelor de drept material sau procedural din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară.

Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. Deci, conjunctură stabilită mai sus confirmă că există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, iar, în viziunea instanței, însăși esența dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite *supra*, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Rebeja Ivan nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Rebeja Ivan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală